
FİNANSAL TABLO ANALİZİ

Prof. Dr. Ramazan AKTAŞ

“Bu doküman, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı’nın desteklediği TR72/22/TD-I/0027 Referans Numaralı “**İmalat Sanayi Finansal Yetkinlik Projesi**” başlıklı proje kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk **TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sürekli Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi**’ne aittir ve Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın görüşlerini içermemektedir.”

Finansal Tablolarla İlgili Genel Bilgiler

- Finansal tablo kavramı
- Finansal tabloların amacı
- Finansal tabloların kullanıcıları
 - İşletme yönetimi
 - İşletme sahip/sahipleri
 - Yatırımcılar
 - Ticari ilişkide bulunanlar
 - Kredi kurumları
 - Devlet
 - Genel olarak kamu

Mali Tablo Seti

- Bilanço (Finansal Durum Tablosu)
- Gelir Tablosu (Kapsamlı Gelir Tablosu)
- Nakit Akım Tablosu
- Öz Sermaye Değişim Tablosu
- Muhasebe Politikaları ve Açıklayıcı Notlar
 - Fon Akım Tablosu
 - Net Çalışma Sermayesi Tablosu
 - Satışların Maliyeti Tablosu
 - Kâr Dağıtım Tablosu

Bilançonun Yapısı

Aktif

DÖNEN VARLIKLAR

- A. Hazır Değerler
- B. Menkul Kıymetler
- C. Ticari Alacaklar
- D. Diğer Alacaklar
- E. Stoklar
- F. Yıllara Yaygın İnş. ve Onarım Maliyetleri
- G. Gelecek Aylara Ait Gid. ve Gelir Tahak.
- H. Diğer Dönen Varlıklar

DURAN VARLIKLAR

- A. Ticari Alacaklar
- B. Diğer Alacaklar
- C. Mali Duran Varlıklar
- D. Maddi Duran Varlıklar
- E. Maddi Olmayan Duran Varlıklar
- F. Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar
- G. Gelecek Yıllara ait Gid. ve Gelir Tah.
- H. Diğer Duran Varlıklar

Pasif

KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

- A. Mali Borçlar
- B. Ticari Borçlar
- C. Diğer Borçlar
- D. Alınan Avanslar
- E. Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler
- F. Borç ve Gider Karşılıkları
- G. GeL. Ay. Ait Gelir. ve Gider Tahakkukları
- H. Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

- A. Mali Borçlar
- B. Ticari Borçlar
- C. Diğer Borçlar.
- D. Alınan Avanslar
- E. Borç ve Gider Karşılıkları
- F. Gelecek Yıl. Ait Gelirler ve Giderler
- G. Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

ÖZ KAYNAKLAR

- A. Ödenmiş Sermaye
- B. Sermaye yedekleri
- C. Kar Yedekleri
- D. Geçmiş Yıllar Karları
- E. Geçmiş Yıllar Zararları (-)
- F. Dönem Net Karı (Zararı)

Gelir Tablosunun Yapısı

A. BRÜT SATIŞLAR

B. SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)

C. NET SATIŞLAR

D. SATIŞLARIN MALİYETİ (-)

BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI

E. FAALİYET GİDERLERİ (-)

FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI

F. DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR

G. DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)

H. FİNANSMAN GİDERLERİ (-)

OLAĞAN KÂR VEYA ZARARI

I. OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR

J. OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARAR (-)

DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI

K. DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER KARŞILIĞI (-)

DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI

Bilanço Makyajı Teknikleri

Bazı borçları veya yükümlülükleri bilançoda göstermemek

Bazı aktif kalemleri olduğundan daha fazla göstermek

Gider yazılması gereken bazı masrafları aktifleştirmek

Değerleri düşmüş aktiflere karşılık ayırmamak

Şirketin doğmuş yükümlülüklerine karşılık ayırmamak

Tahsili mümkün olmayan alacaklar için karşılık ayırmamak

Dövizli borçları veya alacakları bilanço tarihindeki kurdan değerlendirmemek

Bilanço Makyajı Teknikleri

Doğmuş zararları bilançoya yansıtılmamak

Gelir veya giderleri ait olduğu yılda gelir/gider yazılmamak

Olmayan stokları var gibi bilançoda göstermek

Sermaye artışlarını fiktif aktif yaratarak yapmak

Sabit kıymet amortismanlarını doğru yapılmamak

Kredi faiz giderlerini hesaplara doğru yansıtılmamak

Şirket borçlarını olduğundan az göstermek.

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

GENÇ
İSTİHDAMI
KALKINMA AJANSLARI | TEMASI

Stso
Sivas Ticaret ve Sanayi Odası

TOBB ETÜ | Sürekli Eğitim Araştırma
Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ve Uygulama Merkezi

Bilanço Makyajı Teknikleri

Başkasına ait varlıkları kendi aktiflerinde göstermek

Serbestçe kullanılamayan bloke veya rehinli aktifleri saklamak

Şirketin hisse değerini düşürecek bilgileri saklamak

Faturasız mal satarak bazı satışları kayıt dışında tutmak

Faturasız mal alarak bazı alımları kayıt dışında bırakmak

Personele açıktan ücret ödeyerek personel giderlerini az göstermek

Finansal Tablo Analizi

Finansal tablolarla sağlanan verilerin; çeşitli mali analiz teknikleri kullanılarak işletmenin geçmişteki, bugünkü ve gelecekteki mali durumu ve faaliyet sonuçları hakkında anlamlı bilgilere dönüştürmek suretiyle karar alıcılara sunulması işlemlerine finansal tablolar analizi denir.

Finansal Analiz Çeşitleri

Analizi Yapan Kişiyeye Göre

- Dış Analiz
- İç Analiz

Kapsamına Göre

- Statik Analiz
- Dinamik Analiz

Amacına Göre

- Yönetim Amaçlı
- Yatırım Amaçlı
- Kredi Amaçlı

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

GENÇ
İSTİHDAMI
KALKINMA AJANSLARI | TEMASI

Stso
Sivas Ticaret ve Sanayi Odası

TOBB ETÜ | Sürekli Eğitim Araştırma
ve Uygulama Merkezi
Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Finansal Analiz Sonuçlarının Yorumu

Genel Ekonomik Durum

- Ekonomide Meydana Gelen Dalgalanmalar
- Enflasyonist Koşullar

Sektördeki Durum

İşletmenin Özelliği

- Tarihi Veriler
- Bütçe Verileri
- Hedefler vs.

Finansal Tablo Analizi

Finansal tablo analizinin;

finansal tabloların analize hazırlanması,

malî analiz yöntemlerine uygun hesaplamaların yapılması,

elde edilen sonuçların yorumlanması

olmak üzere üç boyutu vardır.

Finansal Analizin Amaçları

Finansal analiz işletmelerde muhasebe olanaklarının kayıtlarını baz alarak işletmenin gelir gider ve nakit akımlarını analiz eden bir disiplindir.

Finansal analizin amaçlarını şöyle sıralayabiliriz:

İşletmelerin finansal politikalarının değerlendirilmesi ve işletme kararları için temel oluşturulması

Potansiyel büyüme ve gelişme tespit edilmesi

Şirketin doğmuş yükümlülüklerine karşılık ayırmamak

İşletmenin ihtiyacı olan kaynakların temini

Kredi veren kurumlar için işletmelerin finansal yeterliliğinin ölçülmesi

Finansal Analiz Süreci

Bilançodaki kalemler kümelenir.

Aktif ve pasif değer düzeltimi yapılır.

Değer düzeltici hesaplar, gerçek varlık ya da borç değildir ancak varlık ya da borçların değerini düzeltir.

Birikmiş Amortismanlar

Değerinden Kaybetmiş Stoklar

Şüpheli, Değersiz ve Vazgeçilen Alacaklar

Kümeler arasındaki aktarmalar

Yapay-fiktif borç ve alacaklar elemine edilir.

Finansal Tablo Analiz Yöntemleri

Karşılaştırmalı mali tablo yöntemi

(Yatay Analiz)

Yüzde yöntemi

(Dikey analiz)

Trend (indeks) ya da eğilim
yüzdeleri yöntemi

Rasyo yöntemi

Analiz Yöntemlerinin Uygulanması

Analiz yöntemlerinin tümünün mali analizde uygulanmasının gerekip gerekmediği, uygulamadaki kapsamı; *büyük ölçüde mali tahlilin amacına bağlıdır.*

Kimi tahlillerde tüm yöntemlerin ayrıntılı olarak uygulanması gerekirken, kimilerinde ise bazı yöntemlerin uygulanması yeterli olabilir.

Karşılaştırma Yöntemi

Yöntem, birbirini izleyen iki ya da daha fazla döneme ait finansal tablolarda yer alan tutarlar arasındaki değişimi artış ya da azalış şeklinde baz alınan döneme göre saptamak suretiyle uygulanır.

Yöntem, iki tutar arasındaki farkı hem mutlak rakam hem de yüzde olarak göstermekte böylece mutlak rakama oransal bir anlam kazandırabilmektedir.

Karşılaştırma Yöntemi

Bu yöntem genellikle iki biçimde uygulanır;

Birkaç döneme ait tutarlar yan yana sıralanır.

İki dönemin tutarı karşılaştırılır ve aradaki fark artış ya da azalış olarak saptanır. Bu farklarla bir sonuca ulaşılmaya çalışılır.

İkiden fazla döneme ait finansal tablo karşılaştırılırken genellikle ilk dönem baz (ya da temel) dönem olarak alınır.

Yüzde yöntemi tutar karşılaştırmasına getirilen eleştirileri giderir.

Karşılaştırma Yöntemi

2019 yılına göre;	Tarih		Artış veya Azalış		Tarih	Artış veya Azalış	
	31.12.2019	31.12.2020	Tutar	%		31.12.2021	Tutar
DÖNEN VARLIKLAR							
Hazır Değerler	20.000	30.000	10.000	50%	20.000	0	0%
Menkul Kıymetler	40.000	40.000	0	0%	40.000	0	0%
Ticari Alacaklar	120.000	200.000	80.000	67%	190.000	70.000	58%
Stoklar	150.000	180.000	30.000	20%	200.000	50.000	33%
Diğer Dönen Varl.	20.000	10.000	(10.000)	-50%	20.000	0	0%
DÖNEN VARLIK TOP.	350.000	460.000	110.000	31%	470.000	120.000	34%

Karşılaştırma Yöntemi

	31.12.2019	31.12.2020	Tutar	%	31.12.2021	Tutar	%
Brüt Satışlar	80.000	100.000	20.000	25%	130.000	30.000	38%
Satıştan İndirimler (-)	100	900	800	800%	400	(500)	-500%
Net Satışlar	79.900	99.100	19.200	24%	140.000	40.900	51%
Satışların Maliyeti (-)	75.000	80.000	5.000	7%	120.000	40.000	53%
Brüt Satış Karı (Z.)	4.900	19.100	14.200	475%	20.000	900	5%

Karşılaştırma Yöntemi

Salt tutarlar üzerinden yapılan karşılaştırmada ortaklaşa bir esastan söz edilemez. Buna karşılık, mali tablolar yüzde olarak ifade edilirse ortaklaşa bir esasa bağlanmış olur. Ancak, yüzde yöntemi de başlı başına güvenilir bir yöntem değildir, tutarları karşılaştırma yöntemi ile bir arada kullanılmazsa, bu da yanıltıcı sonuçlar verebilir.

Karşılaştırma Yöntemi

Enflasyon dönemlerinde yapılan karşılaştırmaların sağlıklı olabilmesi için önceki dönem verilerinin cari dönemdeki paranın satın alma gücüyle ifade edilmesi gerekir.

Tarih	ÜFE
31.12.2019	249.31
31.12.2020	274.09
31.12.2021	316.48

Taşıma Katsayısı;

2019 yılının 2021 yılına: $316.48 / 249.31 = 1,27$

2019 yılının 2020 yılına: $274.09 / 249.31 = 1,1$

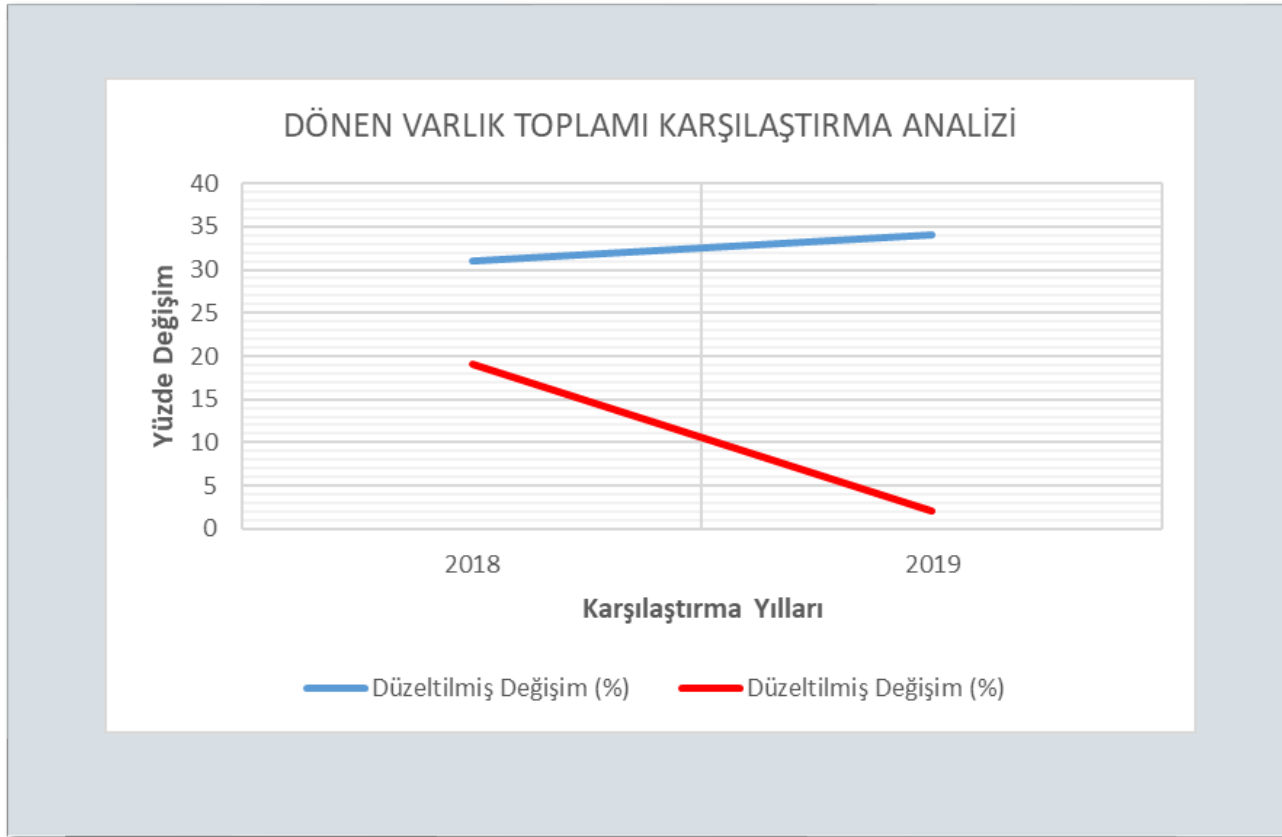
2020 yılının 2021 yılına: $316.48 / 274.09 = 1,15$

Karşılaştırma Yöntemi

Satın Alma Gücüne Göre Düzeltme Yapıldığında Bilanço Kalemlerinin Karşılaştırılması Şu Şekilde Olmaktadır:

	Tarih	TK/ DK	31.12.2020 SAG'ne Göre Düzenlenmiş		Artış veya Azalış	
	31.12.2019		31.12.2019 (SAG)	31.12.2020	Tutar	%
DÖNEN VARLIKLAR						
Hazır Değerler	20	1.1	22 (= 20 x 1.1)	30	8	40%
Menkul Kıymetler	40	1.1	44	40	-4	-10%
Ticari Alacaklar	120	1.1	132	200	68	57%
Stoklar	150	1.1	165	180	15	10%
Diğer Dönen Varl.	20	1.1	22	10	-12	-60%
DÖNEN VARLIK TOP.	350		385	460	75	0.19

Karşılaştırma Yöntemi

Dikey (Yüzde) Analizi

Bir işletmenin mali durumunu faaliyet sonuçlarını tanıyıp, hakkında tam bir hüküm verebilmek için onun faaliyette bulunduğu endüstri kolundaki diğer işletmenin durumuyla karşılaştırılması gerekir.

Bir işletmenin mali tablolarının yan yana getirilmesiyle elde edilen karşılaştırılmalı tablolar bu imkânı vermez. Bunun için kalemleri tablo içindeki nispi önlemlerine göre yazarak başka işletmelerinki ile karşılaştırırız.

Bu aynı zamanda işletmenin kendi içinde de analiz edilmesini mümkün kılar.

Dikey (Yüzde) Analizi

Dikey analiz işletmenin varlık ve kaynak yapısı ile dönem net kârının nasıl oluştuğunu açıklayan bir analiz tekniğidir. Tek bir yıla ilişkin muhasebe bilgilerine uygulanır.

Ayrıca birden çok yılın dikey yüzdeleri karşılaştırılarak yapısal değişim ve gelişim analiz edilebilir.

Dikey analiz bir taraftan işletmeyi kendi içerisinde anlamaya, diğer taraftan başka işletmelerle karşılaştırmaya imkân sağlar.

Dikey analiz karşılaştırmalı olarak da yapılabilir

Dikey (Yüzde) Analizi

Bilançoların yüzde yöntemi ile analizinde, bilanço toplamı 100 kabul edilerek her bir kalemin toplama oranı hesaplanmaktadır. Ayrıca istenirse, her kalemin kendi grupları içindeki oranı da hesaplanabilir.

Gelir tablosunun yüzde yöntemi ile analizinde, net satışlar 100 kabul edilmekte ve gelir tablosu verilerinin net satışlara oranı hesaplanmaktadır.

Bu yöntemden tek bir döneme ait finansal tabloların analizinde yararlanılmaktadır. Bu nedenle statik bir analiz türüdür. Ancak yüzdeler, önceki dönemin ya da dönemlerin yüzdeleri ile karşılaştırılarak analize dinamizm kazandırılabilir.

Dikey (Yüzde) Analizi

	Tarih	Grup Toplamına Oranı	Genel Toplama Oranı
	31.12.2021		
DÖNEN VARLIKLAR			
Hazır Değerler	20.000	4%	2%
Menkul Kıymetler	40.000	9%	5%
Ticari Alacaklar	190.000	40%	23%
Stoklar	200.000	43%	24%
Diğer Dönen Varl.	20.000	4%	2%
Dönen Varlıklar	470.000	100%	56%
DURAN VARLIKLAR			0%
Mali Duran Varlıklar	80.000	2%	10%
Maddi Duran Varlıklar	250.000	68%	30%
Diğer Duran Varlıklar	40.000	11%	5%
Duran Varlıklar	370.000	100%	44%
AKTİF TOPLAM	840.000		100%

Dikey (Yüzde) Analizi

	Tarih	Net Satışlara
	31.12.2021	Oranı
Brüt Satışlar	130.000	108%
Satıştan İndirimler (-)	10.000	8%
Net Satışlar	120.000	100%
Satışların Maliyeti (-)	90.000	75%
Brüt Satış Karı (Zar.)	30.000	25%
Faaliyet Giderileri (-)	40.000	33%
Faaliyeti Karı	(10.000)	-8%
Diğer Faal. Ol.Gel. ve K.	4.000	3%
Diğer Faal. Ol.Gider. ve Z.(-)	8.000	7%
Finansman Giderleri	12.000	10%
Olağan Kar	(26.000)	-21,6%
Diğer Faal. Ol.dışı Gel. ve K.	3.000	2,5%
Diğer Faal. Ol.dışı Gel. ve Z.	1.000	0,83%
Dönem Karı	(24.000)	-20%
DKVYKK	8.000	7%
Dönem Net Karı	(32.000)	-27%

Dikey (Yüzde) Analizi

Bu yöntem özellikle, gelir tablosu tahlilinde daha çok kullanılmaktadır. Buna, kâr marjlarının saptanması ve izlenmesinin bu yöntemle yapılması sebep olmaktadır.

Dilim yüzdeleri yöntemiyle hesaplanan yüzdelerin değerlendirilmesinde yararlanılabilecek kıyaslama ölçüleri; geçmiş dönem verileri, rakip işletmelere ait veriler, sektör ortalaması ve planlanan veriler olabilir.

Geçmiş dönem verilerinden yararlanma, hesaplanan yüzde payları geçmiş dönemin aynı yüzdeleriyle kıyaslanarak, ortaya çıkan değişikliğin ve gelişme seyrinin incelenmesi suretiyle olacaktır. Planların ölçülerden yararlanma da tahmindeki sapmaların değerlendirilmesi biçiminde kendini gösterecektir. Başka işletmelerin aynı tür tutarlarıyla karşılaştırmada ise, işletmenin öteki şirketlere göre durumu ortaya konulabilecektir.

Trend Analizi

Uzun vadede işletmenin mali yapısının ve faaliyet sonuçlarının olumlu yada olumsuz bir seyir izlemesine yol açabilecek değişimleri en iyi şekilde ortaya koyan yöntem, trend analizi yöntemidir.

Bu yöntemde birbirini izleyen dönemlere ait mali tablolarıda yer alan kalemlerin baz (temel) alınan mali tablo kalemlerine göre gösterdiği artış veya azalışlar yüzde olarak hesaplanır.

Temel yıl olarak mali tablo serisinin ilk yılı kabul edilir.

Trend Analizi

Trendin (eğilim yüzdelerinin) hesaplanması:

Trendi bulunulacak tutar

$$\frac{\text{Trendi bulunulacak tutar}}{\text{Temel dönem tutarı}} \times 100$$

Trend Analizi

DÖNEN VARLIKLAR	2018	2019	2020	2021
Hazır Değerler	20.000	30.000	35.000	40.000
Menkul Kıymetler	40.000	40.000	55.000	70.000
Ticari Alacaklar	90.000	120.000	150.000	180.000
Stoklar	130.000	180.000	200.000	240.000
Diğer Dönen Varl.	30.000	15.000	25.000	25.000
DÖNEN VARLIK TOP.	310.000	385.000	465.000	555.000
DÖNEN VARLIKLAR	2018	2019	2020	2021
Hazır Değerler	100	150 (=30000/20000 x 100)	175	200
Menkul Kıymetler	100	100	138	175
Ticari Alacaklar	100	133	167	200
Stoklar	100	138	154	185
Diğer Dönen Varl.	100	50	83	83
DÖNEN VARLIK TOP.	100	124	150	179

(Trendi Bulunulacak Tutar /
Temel Dönem Tutarı) X 100

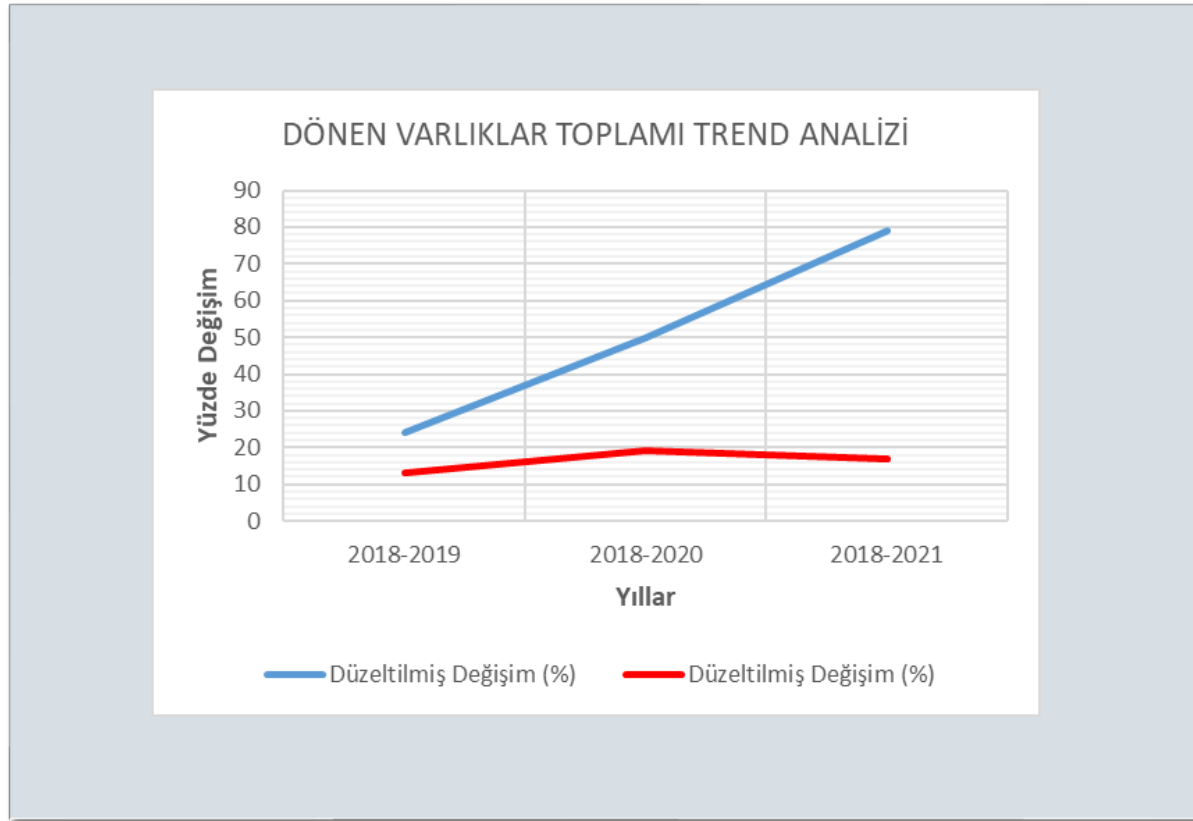
Trend Analizi

DÖNEN VARLIKLAR	2018	2019	2020	2021
Hazır Değerler	20.000	27.522 (=30000/1,01)	27.777 (=35000/1,27)	26.315 (=40000/1,52)
Menkul Kıymetler	40.000	36.697	43.650	46.052
Ticari Alacaklar	90.000	110.091	119.047	118.421
Stoklar	130.000	165.137	158.730	157.894
Diğer Dönen Varl.	30.000	13.761	19.841	16.447
DÖNEN VARLIK TOP.	310.000	353.211	369.047	365.131
DÖNEN VARLIKLAR	2018	2019	2020	2021
Hazır Değerler	100	137,61 (=27522/20000 x 100)	138,89	131,58
Menkul Kıymetler	100	91,74	109,13	115,13
Ticari Alacaklar	100	122,32	132,28	131,58
Stoklar	100	127,03	122,10	121,46
Diğer Dönen Varl.	100	45,87	66,14	54,82
DÖNEN VARLIK TOP.	100	113,94	119,05	117,78

Tarih	ÜFE
31.12.2018	249,31
31.12.2019	274,05
31.12.2020	316,48
31.12.2021	379,77

Yıl	İndirgeme Katsayısı
2019 - 2018	274,05/249,31 = 1,01
2020 - 2018	316,48/249,31 = 1,27
2021 - 2018	379,77/249,31 = 1,52

Trend Analizi

Trend Analizi

Trend sonuçları iki anlam belirtir;

Trendi hesaplanan kalemin gelişme seyrini belirtir. Bu durumu, grafik üzerinde görmek çok daha kolaydır.

Trend aynı zamanda artış veya azalışların oranını (yüzdesini) gösterir. Örneğin trendin 120 olması, o kalemde baz döneme göre %20 artış olduğu, trendin 90 olması, o kalemin baz döneme göre %10 azaldığı anlamına gelir.

Trend yönteminin uygulanmasında, temel dönemin seçimi önemlidir.

Trend Analizi

Trend analizinde yorumlanması gereken kalemler arası ilişkiler:

Dönen varlıklar – Kısa vadeli yabancı kaynaklar

Maddi duran varlıklar – Net satışlar

Yabancı kaynaklar – Öz kaynaklar

Stoklar – Net satışlar

Ticari alacaklar – Net satışlar

Dönen varlıklar – Net satışlar

Net satışlar – Brüt satış kârı

Oran (Rasyo) Analizi

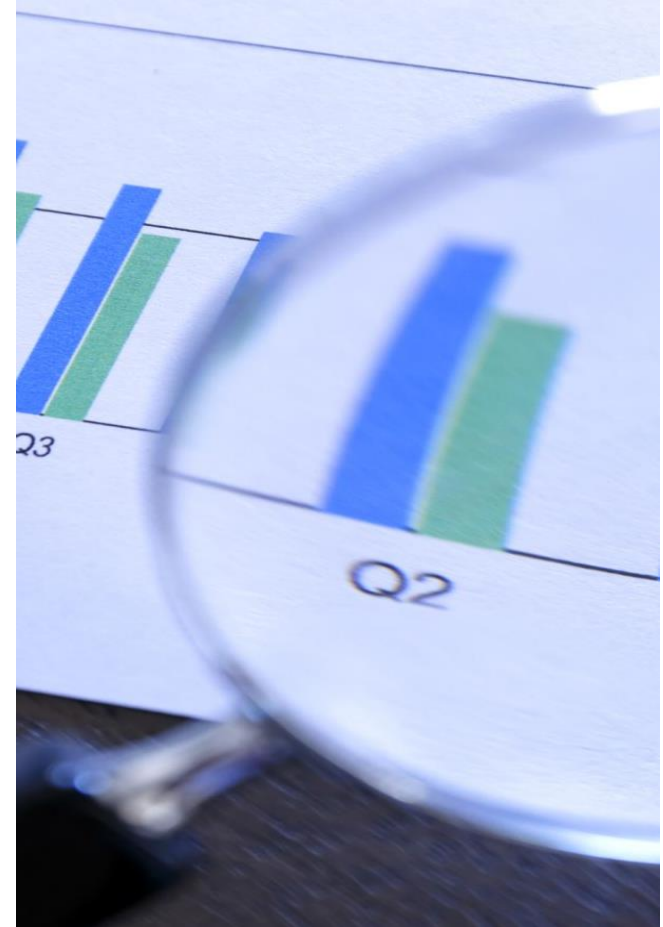
Finansal tablolarda yer alan kalemlerin tutarları arasındaki nispi ilişkiler incelenerek işletmenin likidite durumu, faaliyet durumu, finansal yapısı ve kârlılığı konusunda bilgi edinilir.

Bu analiz tekniğinde, finansal tablolardaki kalemler arasındaki anlamlı ilişkiler, birbirinin yüzdesi veya katları olarak belirtilmektedir.

Oran Analizin Yararları

Oran analizi üç faktörün kontrol altına alınmasına yardımcı olur:

- Firma Büyüklüğü
- Sektör Etkisi
- Enflasyon Etkisi

Oran Analizinde Yorum

Oran analizi yapılırken standart oranların kullanılması yerinde olur. Bu noktada, oran standardı olarak aşağıdaki ölçülerden yararlanılabilir:

Denemeler sonucunda bulunmuş ve yeterli olarak kabul edilmiş oranlarla karşılaştırma (örneğin, cari oranın 2'nin üstünde olması gibi)

Firmanın geçmiş yıllardaki oranları ile karşılaştırma

Aynı endüstri kolundaki benzer firmaların oranları ile karşılaştırma yapmak suretiyle incelenen firmanın durumunun değerlendirilmesi

İncelenen firmanın faaliyette bulunduğu endüstri kolu için hesaplanan standart oranlarla karşılaştırma

Oran (Rasyo) Analizi

ORAN ANALİZİNDE;

- Anlamsız oran kullanmaktan kaçınılmalı
- Oranlar doğru ve amaca uygun bir biçimde yorumlanmalı
- Mevsimlik ve konjontürel hareketlerin etkileri yorumda dikkate alınmalı
- Oranlardaki değişikliklerin nedenleri ve işletme açısından taşıdığı önem doğru belirlenmeli
- Oranlardaki değişimler ek bilgilerle desteklenerek yorumlanmalı
- Oran sonuçları oranda yer alan değerlerin tutarları da dikkate alınarak yorumlanmalı
- Oranlar değerlendirilirken işletmenin kendi geçmiş yıllar bilgileri yanında sektörün genel gidişi de dikkate alınmalı
- Oran analizi ile işletmenin geçmiş performansı değerlendirilirken gelecekle ilgili ipuçları yakalamak bir hedef olmalıdır.

Oran (Rasyo) Analizi

Oranların Sınıflandırılması

Likidite Oranları

Mali Oranlar

Faaliyet Oranları

Kârlılık Oranları

Likidite Durumunun Analizi

Cari Oran =
Dönen Varlıklar /
Kısa Vadeli
Yabancı Kaynaklar

Likidite Oranı =
(Dönen Varlıklar –
Stoklar) / Kısa Vadeli
Yabancı Kaynaklar

Stok Bağımlılık O.=
[KVYK-(Hazır
Değerler+Diğer Likit
Varlıklar)]/Stoklar

Nakit Oranı =
Hazır Değerler / Kısa
Vadeli Yabancı
Kaynaklar

Finansal Yapını Analizi

Finansal Kaldıraç Oranı = Toplam Borçlar / Toplam Varlıklar

Borçların Öz Kaynaklara Oranı = Toplam Borçlar / Öz Kaynaklar

KVYK'ın Öz Kaynaklara Oranı = KVYK / Öz Kaynaklar

Finansman Oranı = Öz Kaynaklar / Toplam Yabancı Kaynaklar

MDV'in Öz Kaynaklara Oranı = MDV / Öz Kaynaklar

Sabit Fin. Gid. Karş. Oranı = Faaliyet Karı / Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri

Finansal Yapını Analizi

Borçlar / Maddi Öz Varlık Oranı = Maddi Öz Varlık =
Öz Kaynaklar – Maddi Olmayan Duran Varlıklar
oranının birden küçük olması arzu edilir

Duran Varlıklar/Öz kaynaklar Oranı = Oranın genellikle birden küçük olması arzu edilir

KVYK / Pasif Toplamı Oranı= Bu oran işletme varlıklarının yüzde kaçının kısa vadeli borçlarla finanse edildiğini gösterir. Üretim işletmelerinde bu oranın 0.30'dan fazla olmaması arzu edilir

Duran Varlıklar / Devamlı Sermaye Oranı = Bu oranın mutlaka birden küçük olması arzu edilir. Oranın birden büyük olması duran varlıkların bir kısmının kısa vadeli yabancı kaynaklarla finanse edildiğini gösterir. Bu ise, işletmenin üçüncü kişilerin baskısı altına girdiğini gösterir

Faaliyet Durumunun Analizi

Stok Devir Hızı Oranları

Ticaret İşletmelerinde;

- Satılan Ticari Malların Maliyeti/Ortalama Ticari Mal Stoku

Üretim İşletmelerinde;

- Mamul için;
 - Satılan Mamul Maliyeti/Ortalama Mamul Stoku
- Yarı-mamul için;
 - Üretim Maliyeti/Ortalama Yarı Mamul Stoku
- Direkt İlk Madde ve Malzeme Stokları için;
 - DİMMG/Ortalama DİMM Stoku

Faaliyet Durumunun Analizi

Alacakların Devir Hızı

Kredili Net Satışlar Tutarı/Ortalama Ticari Alacaklar

Alacakların Ortalama Tahsilat Süresi (Gün)

360/Alacakların Devir Hızı

Dönen Varlıklar Devir Hızı

Net Satışlar/Ortalama Dönen Varlıklar

Duran Varlıklar Devir Hızı

Net Satışlar/Ortalama Duran Varlıklar

Öz sermaye Devir Hızı

Net Satışlar/Ortalama Öz sermaye (Öz kaynaklar)

Kârlılık Analizi

Brüt Satış Kârı / Net Satışlar

Faaliyet Kârı / Net Satışlar

Olağan Kâr / Net Satışlar

Dönem Kârı / Net Satışlar

Net Kâr / Net Satışlar

Net Kâr/Öz kaynak (Mali Rantabilite Oranı)

Kârlılık Analizi

(Vergiden Önceki Kâr+Faiz Giderleri) / Toplam Kaynaklar

- (Ekonomik Rantabilite Oranı: İşletmeye yatırılan fonların getirisini ölçmede kullanılan bir orandır).

Varlıkların Kârlılığı:

- Net Kâr/ Toplam Varlıklar

İmtiyazlı Hisse Başına Düşen Kâr Payı:

- Dağıtılacak Kâr/İmtiyazlı Hisse Senedi Sayısı

Adi Hisse Başına Düşen Kâr Payı:

- (Dağıtılacak Kâr - İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine Ödenecek Kâr Payı) / Adi Hisse Senedi Sayısı

Kârlılık Analizi

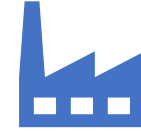
Fiyat- Kazanç Oranı

Hisse Senedi Başına Düşen
Kâr Payı / Hisse Senedinin
Borsa Fiyatı

Hisse Senetlerinin Plasman Oranı

Dağıtılacak Kâr/ Ödenmiş
Sermaye

Hisse Senetlerinin Nazari Değeri

Öz Kaynak / Hisse Senedi
Sayısı

Du Pont Analizi

Varlıkların kazanma gücü ve öz kaynakların kazanma gücü formüllerinden hareket ederek öz sermayenin kazanma gücünü analitik olarak ifade eden bir formül ve gösterimdir.

$$\text{ROE} = \frac{\text{Net Kâr}}{\text{Öz Sermaye}} \times \frac{\text{Varlıklar}}{\text{Varlıklar}}$$
$$\text{ROE} = \frac{\text{Net Kâr}}{\text{Varlıklar}} \times \frac{\text{Varlıklar}}{\text{Öz Sermaye}}$$

↑
ROA

Du Pont Analizi

$$ROA = \frac{\text{Net Kâr}}{\text{Varlıklar}} \times \frac{\text{Satışlar}}{\text{Satışlar}}$$

$$ROA = \frac{\text{Net Kâr}}{\text{Satışlar}} \times \frac{\text{Satışlar}}{\text{Varlıklar}}$$

↑
Net Kâr
Marjı

↑
Varlık Devir Hızı

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

GENÇ
İSTİHDAMI
KALKINMA
AJANSLARI | TEMASI

Stso
Sivas Ticaret ve Sanayi Odası

TOBB ETÜ | Sürekli Eğitim Araştırma
Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ve Uygulama Merkezi

Borçlu Firmanın Bilançosundan Elde Edilebilecek Sinyaller

Bilançoların zamanında alınmaması

Bilanço yapısında belirgin değişiklikler

Müşteri nakit durumunun bozulması

Ticari alacaklarda büyük artışlar

Stok miktarlarındaki artışlar

Firmanın likiditesinin / işletme sermayesinin bozulması

Sabit varlıklarda hızla değişen yoğunlaşmalar

Karşılıklardaki artışlar

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

GENÇ
İSTİHDAMI
KALKINMA
AJANSLARI | TEMASI

Stso
Sivas Ticaret ve Sanayi Odası

TOBB ETÜ | Sürekli Eğitim Araştırma
Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ve Uygulama Merkezi

Borçlu Firmanın Bilançosundan Elde Edilebilecek Sinyaller

Cari borçta orantısız artış

Uzun vadeli borçta orantısız artış

Borca göre yetersiz öz varlık

Ortaklara borç veya ortaklardan alacaklar kalemlerinin bilançoda bulunması

Denetim raporunun zamanında yayımlanmaması veya olumsuz görüş bildirmesi

Sık sık muhasebeci değişiklikleri

Aktif toplamındaki düşüş

Borçlu Firmanın Bilançosundan Elde Edilebilecek Sinyaller

Azalan satışlar

Finansman giderlerindeki artış

Satış iadelerindeki artış

Maliyetlerin yükselmesi ve kâr marjlarının daralması

Şüpheli alacak zararlarının artması

Faaliyet zararları

Aktif toplamındaki düşüş

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

GENÇ
İSTİHDAMI
KALKINMA
AJANSLARI | TEMASI

Stso
Sivas Ticaret ve Sanayi Odası

TOBB ETÜ | Sürekli Eğitim Araştırma
Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ve Uygulama Merkezi

Borçlu Firmanın Bilançosundan Elde Edilebilecek Sinyaller

Satış vadelerinin uzaması

Satışların belirli müşterilerde yoğunlaşması

Kredili satış protokolünde firma aleyhine değişimler

Önemli ölçüde vadesi geçmiş alacakların yoğunlaşması

Grup şirketlerinden alacaklar

Borçlu Firmanın Gelir Tablosundan Elde Edilebilecek Sinyaller

Azalan satışlar

Finansman giderlerindeki artış

Satış iadelerindeki artış

Maliyetlerin yükselmesi ve kâr marjlarının daralması

Şüpheli alacak zararlarının artması

Faaliyet zararları

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

GENÇ
İSTİHDAMI
KALKINMA AJANSLARI | TEMASI

Stso
Sivas Ticaret ve Sanayi Odası

TOBB ETÜ | Sürekli Eğitim Araştırma
Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ve Uygulama Merkezi

Borçlu Firmanın Alacaklarının Yaşlandırılmasından Elde Edilebilecek Sinyaller

Satış vadelerinin uzaması

Satışların belirli müşterilerde yoğunlaşması

Kredili satış protokolünde firma aleyhine değişmeler

Önemli ölçüde vadesi geçmiş alacakların yoğunlaşması

Grup şirketlerinden alacaklar

TEŞEKKÜRLER !

“Bu doküman, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı’nın desteklediği TR72/22/TD-I/0027 Referans Numaralı **“İmalat Sanayi Finansal Yetkinlik Projesi”** başlıklı proje kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk **TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sürekli Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi**’ne aittir ve Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın görüşlerini içermemektedir.”